

Ekonomski odnosi s tujino

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 6/2004

str. 4

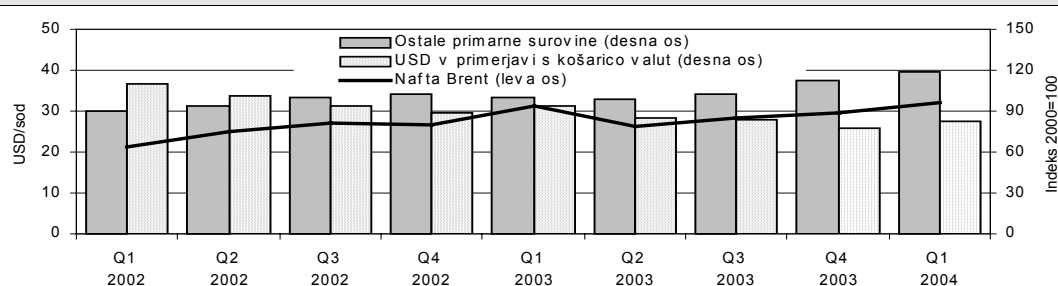
Plačilna bilanca Slovenije, I-IV 2004, v mio EUR	Prilivi	Odlivi	Saldo ¹	Saldo, I-IV 2003
Tekoče transakcije	5.157,9	5.183,4	-25,5	-12,6
Blagovna menjava (FOB)	4.045,5	4.302,5	-257,0	-171,4
Storitve	769,4	571,4	198,0	188,7
Dohodki od dela in kapitala	192,1	197,4	-5,3	-44,1
Tekoči transferji	150,9	112,1	38,8	14,1
Kapitalski in finančni račun	594,8	-488,0	106,8	11,0
Kapitalski račun	1,7	-0,8	0,9	-0,4
Kapitalski transferji	0,7	-0,7	0,0	0,8
Patenti, licence	1,0	-0,1	0,9	-1,2
Finančni račun	593,1	-487,2	105,8	11,4
Neposredne naložbe	76,6	-84,6	-8,1	-71,1
Naložbe v vrednostne papirje	12,1	-105,6	-93,5	-26,6
Finančni derivativi	0,0	-0,3	-0,3	0,0
Ostale naložbe	504,4	-259,3	245,1	98,7
Terjatve	7,5	-259,3	-251,8	-287,3
Obveznosti	496,9	0,0	496,9	386,0
Mednarodne denarne rezerve	0,0	-37,4	-37,4	10,4
Statistična napaka	0,0	-81,3	-81,3	1,7

Vir podatkov: BS. Opomba: negativni predznak v saldu pomeni presežek uvoza nad izvozom pri tekočih transakcijah ter povečanje imetij pri kapitalskih transakcijah in zunanji poziciji centralne banke.

Obseg blagovne menjave se je v prvih štirih mesecih v primerjavi z istim obdobjem lani nominalno (izraženo v EUR) povečal za 8,7%. **Rast blagovnega izvoza** je bila v tem obdobju 7,7-odstotna (v prvem četrtletju 8%); v države EU-15 se je izvoz povečal za 4,8%, ohranile pa so se tudi visoke stopnje rasti v nekdanje članice CEFTA (15,4%) in Rusko federacijo (14,5%). Nadaljevala se je tudi visoka rast blagovnega izvoza v države na ozemlju nekdanje Jugoslavije, zlasti izvoz v BiH in Makedonijo, in sicer za 20,2% oz. 28,6%. Slednje je bilo verjetno tudi posledica pričakovane uvedbe carin na uvoz iz EU, saj so s 1. majem 2004 prenehali veljati vsi bilateralni prostotrgovinski sporazumi (gl. Pomladansko poročilo 2004, str. 51). Pod vplivom močno povečanega **uvoza blaga** v aprilu (medletno za 20,2%) se je ta v prvih štirih mesecih letos glede na isto obdobje lani povečal za 9,6% (v prvem četrtletju za 5,9%). Struktura po namenu porabe proizvodov kaže, da je največjo medletno rast v tem obdobju zabeležil uvoz proizvodov za investicije (za 16,5%), h kateremu je četrtno prispeval aprilski uvoz gorilnih elementov za JE Krško (lani je bila ta transakcija v maju). Nadaljevala se je tudi rast uvoza proizvodov za široko porabo (za 13,3%), od katerih se je povečal uvoz vseh komponent, razen obleke in obutve. V okviru uvoza proizvodov za vmesno porabo se je uvoz surovin in polizdelkov nominalno povečal za 15%. Uvoz nafte se je kljub podražitvi znižal za 8,6%. Slednje je bilo, poleg padca ameriškega dolarja – v primerjavi z EUR je medletno depreciral za 15,2% – posledica tudi manjšega količinskega uvoza. **Saldo tekočega računa**, ki je v prvem letošnjem četrtletju izkazoval presežek, se je večinoma zaradi visokega trgovskega primanjkljaja v aprilu prevesil v kumulativni primanjkljaj.

Finančne transakcije s tujino so v prvih štirih mesecih izkazovale 143,3 mio EUR neto pritoka kapitala (v tem obdobju lani le 0,9 mio EUR). Neposredne tuje investicije pri nas so se okrepile zlasti v obliki lastniškega kapitala, enako domače v tujini, vendar so ti tokovi letos nekoliko manjši od laniških. Pri portfeljskih naložbah so se najbolj povečala vlaganja nebančnega sektorja v tuje delnice, ki so predstavljale več kot polovico izhodnih portfeljskih naložb. Med ostalimi naložbami so se aprila močno znižale neto terjatve iz naslova kratkoročnega komercialnega kreditiranja, tako da so v štirih mesecih znašale le 15 mio EUR (v prvih treh mesecih letos 149,6 mio EUR) kar je, ob aprilskem trgovinskem primanjkljaju posledica relativno visokih neto obveznosti iz tega naslova. Že tretje leto zapored se je nadaljeval odliv kapitala v obliki gotovine in vlog prebivalstva. V tujini se je najbolj povečalo zadolževanje poslovnih bank, ki so zapolnjevale večje povpraševanje po deviznih kreditih s strani domačih podjetij (gl. tudi str. 8). Državni sektor se je razdolževal, saj je odplačal 15 mio EUR več kreditov, kot jih je najel, medtem ko so podjetja v primerjavi z istim obdobjem lani za četrtno znižala obseg najetih tujih posojil. Neto pritek kapitala, ki je bil večji od primanjkljaja na tekočem računu, je omogočil povečanje mednarodnih denarnih rezerv BS. Konec aprila so le-te znašale 6,977,2 mio EUR in so zadoščale za kritje 5,7-povprečnega mesečnega uvoza blaga in storitev.

Graf: Gibanje cen nafte, ostalih primarnih surovin in tečaja USD

Vir podatkov: IMF, Commodity Prices Data File, preračuni UMAR.